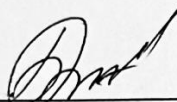

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Наталія Бленда
«29» 08 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ»**

Освітній рівень:

перший (бакалаврський)

Галузь знань:

D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність:

D7 Торгівля

Освітня програма:

Торговельний бізнес

Факультет:

економіки і підприємництва

Робоча програма з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» для здобувачів вищої освіти спеціальності D7 Торгівля освітньої програми Торговельний бізнес – Умань: Уманський НУ, 2025. 35 с.

Розробник: С. Колотуха к.е.н., доцент Сергій Колотуха

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол №1 від « 29 » серпня 2025року

Завідувач кафедри д.е.н., професор Олена Прокопчук

« 29 » серпня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол №1 від « 29 » серпня 2025року _

Голова науково-методичної комісії факультету економіки і підприємництва

Руслан Мудрак Руслан Мудрак

«29» серпня 2025року

Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників		Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої		Характеристика навчальної дисципліни	
				Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3		Галузь знань Бізнес, адміністрування та право. (шифр і назва)		Обов’язкова	
Модулів – 3		Спеціальність: D7 Торгівля		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 22				2-й	2-й
Індивідуальне науково - дослідне завдання -				Семестр	
Загальна кількість годин – 90				3-й	3-й
Тижневих годин для денної				Освітній рівень:	
				20 год.	8 год.
				Практичні, семінарські	
				24 год.	4 год.
				Лабораторні	
				Самостійні роботи	
				46 год.	78 год.
				Індивідуальні заняття	
		Вид контролю: залік			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Фінанси, гроші та кредит» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою Торговельний бізнес підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D7Торгівля у галузі знань Бізнес, адміністрування та право.

Головною метою вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є формування у майбутніх фахівців з торговельного бізнесу економічного мислення та системи знань щодо загальних закономірностей розвитку фінансових і грошово-кредитних відносин суспільства.

Завданням вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є:

- з'ясувати – закономірності у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарювання і населення;
- визначити роль фінансів у забезпеченні економічного зростання суб'єктів ринкових відносин;
- дати характеристику тенденціям розвитку національного та міжнародного фінансового ринку;
- дослідити закономірності грошового та кредитного обігу в умовах ринкового господарства;
- виробити у здобувачів уміння аналізувати принципи і форми організації сучасної грошово-кредитної системи;
- дослідити особливості вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту;
- вивчити функціонування спеціалізованих небанківських інститутів;
- сформулювати системне уявлення про організацію міжнародних грошово-кредитних відносин тощо.

Предметом дисципліни "Фінанси, гроші та кредит" є:

- вивчення теоретичних аспектів функціонування в ринковій економіці таких економічних категорій, як гроші, валюта, кредит, грошовий, фінансовий та валютний ринки і визначення на цій основі методологічних засад формування, розвитку та діяльності банків, грошової, валютної, кредитної та банківської систем;
- вивчення теоретичних аспектів функціонування та розвитку фінансів в умовах ринкової економіки; діяльності податкової та бюджетної систем, набуття практичних навичок з питань формування та використання державних доходів, утворення і розподілу грошових доходів підприємницьких структур; організації інфраструктури фінансового ринку та фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин.

Дисципліна "Фінанси, гроші та кредит" тісно поєднана з такими економічними курсами, як основи економічної науки, державне регулювання економіки і прогнозування, мароекономіка.

Вивчення навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до

освітньо-професійної програми Торговельний бізнес спеціальності D7Торгівля у галузі знань Бізнес, адміністрування та право. (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності
		ПРН 11	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях
		ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість	ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях
		ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності
		ПРН 11	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці.
		ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Фінанси, гроші та кредит», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Фінанси, гроші та кредит»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	сутності економічних категорій «фінанси», «капітал», «інвестиції», «податки», «бюджет», «фінансове планування», «гроші», «кредит», «інфляція» та ін.;	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	наукових теорій погодження грошей, систем кредитування;		
1.3	критичне осмислення основних принципів побудови фінансових та грошових систем;		
1.4	інструментарію стабілізації фінансової, бюджетної та грошової систем;		
1.5	сутності параметрів і факторів впливу на розвиток проекту формування бюджету.		
2	Уміння/навички:		
2.1	аналізувати ринкові тенденції та прогнозувати зміни, що можуть вплинути на стратегічний стан країни;	лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	розрізняти між різними типами фінансових ризиків і розробляти стратегії для їх мінімізації у контексті глобальної економіки;		
2.3	оцінювати ефективності монетарної політики і підтримки прийняття обґрунтованих управлінських рішень		
3	Комунікація:		
3.1	переконливе донесення до фахівців і нефахівців стратегічних цілей монетарної політики, що включають довгострокову стратегію розвитку;	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених
3.2	презентація стратегії монетарної політики перед інвесторами, кредиторами та іншими		

	зацікавленими сторонами, враховуючи ключові аспекти планів і потенційні ризики;		конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
3.3	ведення діалогу про методи управління фінансово-кредитними процесами, забезпечуючи зрозумілість для всіх учасників незалежно від їхнього рівня знань у фінансах.		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Розуміння особистої відповідальності за стратегічні рішення та рекомендації у сфері фінансово-кредитної політики, які можуть суттєво вплинути на фінансовий стан країни або окремі його складові;	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	Здатність автономно приймати стратегічні та оперативні управлінські рішення, що впливають на фінансову діяльність суб'єктів бізнесу, враховуючи глобальні ринкові умови.		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях	Лекція, практичне заняття, індивідуальні консультації, кейс-метод, мозковий штурм, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

ПРН 11	Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері підприємництва і торгівлі, необхідні для подальшого використання на практиці	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Сутність та функції фінансів, структура фінансової системи та розвиток фінансових відносин в контексті сучасних умов

Тема 1. СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ФІНАНСІВ

Фінанси, особливості їх функціонування - економічне вчення про товарно - грошові відносини, розширене відтворення, природу і функції держави. Відбиття специфіки товарно - грошових відносин і функцій держави в умовах ринкової економіки на фінансових відносинах.

Функції фінансів: розподільча, контрольна, регулююча. Прояви розподільчої функції фінансів у процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту.

Сутність контрольної функції фінансів, її реалізація в організації контролю за розподілом і цільовим використанням грошових фондів.

Сутність та значення регулюючої функції фінансів у стимулюванні (дестимулюванні) соціально - економічних процесів у суспільстві.

Сутність і джерела формування фінансових ресурсів. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси. Фінансові ресурси держави, підприємств і населення.

Тема 2. ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ

Поняття фінансової системи. Фінансова система як об'єкт управління. Структура фінансової системи за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансових відносин, їх взаємозв'язки.

Державні фінанси як провідна складова централізованих фінансів суспільства. Державні фінанси та їх ланки: державний бюджет і місцеві бюджети, державні цільові фонди; фінанси державного сектора економіки, державний кредит, резервні та страхові фонди органів державної влади.

Фінанси суб'єктів господарювання та їх роль у розвитку національної фінансової системи. Складові фінансів суб'єктів господарювання: фінанси комерційних підприємств і організацій, фінанси некомерційних підприємств і легалізацій. Фінансовий ринок як складова фінансової системи держави. Структурні складові фінансового ринку: ринок грошей, ринок кредитних ресурсів, ринок цінних паперів, ринок фінансових послуг. Роль міжнародних фінансів у розвитку інших складових фінансової системи держави. Фінансова політика - складова частина економічної і соціальної політики держави, з її завдання фінансової політики. Стратегія й тактика фінансової політики. Фінансова політика України на сучасному етапі. Фінансовий механізм. Поняття і склад фінансового механізму. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою.

Поняття про управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління, органи управління фінансами та їхні функції. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання. Система фінансових планів, зведений фінансовий баланс держави. Зміст фінансового планування під час трансформаційних зрушень. Фінансовий контроль. Зміст і призначення фінансового контролю. Види, форми, методи фінансового контролю. Органи,

здійснюють фінансовий контроль. Фінансове право. Правове регулювання фінансових відносин. Розвиток фінансового законодавства в Україні.

Тема 3. ПОДАТКОВА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ

Сутність, призначення та необхідність податків. Функції податків. Характерні риси податків, відрахувань і платежів. Взаємозв'язок з іншими подільними категоріями (кредит, заробітна плата, собівартість, ціна).

Елементи податку. Принципи оподаткування. Класифікація податків. Прямі податки. Непрямі податки.

Об'єктивна необхідність податкової системи. Наукові основи побудови податкової системи. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Фактори, що визначають структуру податкової системи. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення. Склад та структура податкової системи України.

Поняття податкової політики та її напрями. Фактори, що визначають напрями і характер податкової політики.

Податкова служба, склад податкової служби України.

Тема 4. БЮДЖЕТ І БЮДЖЕТНА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ

Сутність бюджету як економічної категорії. Призначення та роль бюджету держав. Об'єкти і суб'єкти бюджетних відносин. Функції бюджету.

Бюджет як основний фінансовий план держави. Провідна та координуюча робота бюджету у системі фінансових планів. Показники стану бюджету - бюджетний надлишок і бюджетний дефіцит.

Сутність і причини виникнення бюджетного дефіциту. Допустимі межі та джерела покриття бюджетного дефіциту. Класифікація бюджетного дефіциту. Динаміка бюджетного дефіциту в Україні.

Особливості державного бюджету на поточний рік.

Бюджетний устрій і бюджетна система. Принципи побудови бюджетної системи.

Бюджетний процес, його складові елементи та регламентування.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Місцеві бюджети, їх роль у місцевому самоврядуванні. Поняття фінансової автономії та показники її рівня.

Взаємовідносини між ланками бюджетної системи, їх форми та організація. Бюджетне регулювання. Бюджетне субсидіювання та його види: субсидії, субвенції, дотації.

Тема 5. ДЕРЖАВНІ ДОХОДИ ТА ВИДАТКИ

Економічна сутність державних доходів. Значення державних доходів.

Централізовані державні доходи: доходи державного бюджету, державний кредит, доходи державних цільових фондів.

Доходи державного бюджету. Форми їх вияву та матеріальне втілення. Класифікація доходів державного бюджету. Принципи організації системи доходів бюджету та джерела формування. Методи формування доходів державного бюджету.

Податкові надходження. Державні позики, емісійний дохід та їх значення у системі доходів бюджету. Неподаткові доходи бюджету, їх склад і призначення.

Децентралізовані державні доходи. Доходи державних підприємств та організацій - складова частина державних доходів. Прибуток державних підприємств.

Сутність, характеристика, склад державних видатків. Класифікація державних видатків. Фактори, що визначають структуру державних видатків.

Сутність і принципи кошторисного фінансування. Кошторис: види та його елементи.

Сутність і роль державних цільових фондів на сучасному етапі, об'єктивна необхідність їх створення. Класифікація державних цільових доходи та витрати державних цільових фондів. Проблеми і перспективи їхнього функціонування.

Якісна характеристика державних видатків, принципи їх організації, методи і способи фінансування державних витрат. Бюджетні кредити. Державні дотації. Державні гаранті.

Тема 6. ДЕРЖАВНИЙ КРЕДИТ

Суть і значення державного кредиту. Особливості фінансових відносин, що формують державний кредит, його суб'єкти. Об'єктивна необхідність і можливість використання

державного кредиту. Роль кредиту у мобілізації коштів населення, підприємств та організацій.

Вплив державного кредиту на стан грошового обігу в державі, державного кредиту у фінансовому забезпеченні загальнодержавних і регіональних потреб. Відмінності державного кредиту від банківського. Форми та види державного кредиту. Позики, їх класифікація за правом емісії, формами виплати доходів, розміщення, термінами погашення та іншими ознаками.

Види державних боргових цінних паперів, їх характеристика та законодавче регулювання. Емісія державних боргових цінних паперів: вибір їх видів, обґрунтування термінів обігу, форми виплати доходів тощо.

Капітальний і поточний, внутрішній і зовнішній державний борг. Поняття державного боргу. Джерела погашення державного боргу. Управління державним боргом. Методи управління державним боргом. Кількісний аспект державного боргу та проблеми його сплати в Україні.

Тема 7. ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Необхідність і сутність фінансів підприємств. Фінанси підприємств - основа фінансової системи держави. Функції фінансів підприємств та принципи їх організації. Організаційно - правові форми суб'єктів господарювання. Особливості організації фінансових відносин залежно від галузевих особливостей, галузей економіки, сфер бізнесу.

Грошові фонди і фінансові ресурси підприємств, особливості їх формування в умовах ринку. Склад грошових фондів і доходів, порядок їх творення і використання в умовах ринку.

Економічні методи й способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування доходів. Поділ коштів підприємства на власні та залучені. Виручка від реалізації продукції, робіт і послуг, її розподіл. Види витрат. Собівартість продукції, робіт, послуг та її складові.

Економічний зміст прибутку, його склад. Особливості формування прибутку суб'єктів господарювання різних форм власності. Види прибутків. Розподіл і використання прибутку.

Фінанси неприбуткових організацій. Види неприбуткових організацій. Особливості та завдання неприбуткових організацій. Джерела формування та напрями використання коштів неприбуткових організацій. Благодійництво. Спонсорство. Меценатство.

Тема 8. ФІНАНСИ НАСЕЛЕННЯ

Сутність фінансів населення, їх значення. Зв'язок фінансів населення з іншими складовими фінансової системи.

Фінансові ресурси населення. Джерела формування доходів населення.

Класифікація джерел формування доходів населення. Фактори, що впливають на рівень доходів населення.

Порядок використання доходів населення. Фактори, що впливають на розподіл доходу на споживання та заощадження. Функція споживання, функція заощадження. Мотиви утворення заощаджень населення, їх класифікація. Рівень заощаджень населення. Сучасні тенденції формування заощаджень населення України.

Складові інвестиційного портфеля.

Портфель нагромадження та його складові.

Тема 9. ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Роль фінансового ринку у ринковій економіці. Фінансовий ринок як механізм міжгалузевого перебігу капіталу та перерозподілу коштів. Функції фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку.

Класифікація структурних складових фінансового ринку. Грошовий ринок. Ринок капіталів. Ринок банківських кредитів. Ринок цінних паперів. Страховий ринок. Взаємозв'язок складових фінансового ринку.

Фондовий ринок: особливості та роль у розвитку ринкової інфраструктури. Первинний і вторинний ринки цінних паперів. Біржовий та позабіржовий обіг фондових цінностей.

Характеристика основних видів цінних паперів, їх класифікація.

Фінансові інститути ринку. Фонд держмайна: його функції, завдання, обов'язки, організація. Роль фонду державного майна у процесі роздержавлення та приватизації. Роздержавлення і приватизація: суть та особливості.

Фінансові посередники. Функції та види фінансових посередників.

Роль Національного банку України на ринку державних цінних паперів. Проблеми та перспективи розвитку фінансового ринку України.

Тема 10. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

Сутність, призначення та роль міжнародних фінансів. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси суверенних країн і регіонів. Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Форми та види зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності як складова зовнішньоекономічної політики держави. Інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Форми та засоби регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютні відносини та їх державне регулювання в Україні. Валютні системи: сутність, види і структура. Валютна політика держави.

Міжнародний фінансовий ринок: сутність, особливості та класифікація. Вплив міжнародного фінансового ринку на національні фінансові ринки та національну економічну систему держави. Міжнародний кредит та його форми. Класифікація міжнародних кредитів. Формування й розвиток Європейського валютного союзу. Україна та СС: особливості організації міжнародних фінансових зв'язків та перспективи їх розвитку. Міжнародні валютно - фінансові та кредитні організації. Співпраця України з

міжнародними фінансовими інституціями.

Модуль 2. Теоретичні основи виникнення грошей, грошовий обіг та модель грошового ринку

Тема 11. СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Ринок держави у створенні грошей.

Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Портальний підхід до визначення суті грошей. Гроші як форма прояву суспільних відносин. Специфіка прояву суті грошей у різних економічних системах. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Гроші як гроші й гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Форми грошей та їх еволюція. Натурально - речові форми грошей, причини та механізми їх еволюції від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Демонетизація золота, ідеальні форми грошей та їх кредитна природа. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Різновиди сучасних кредитних грошей. Електронні гроші.

Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираз вартості грошей при різних їх формах. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість, зберігання грошей та процент.

Функції грошей. Поняття функції та її еволюція. Функція міри вартості, її суть, сфера використання. Масштаб цін. Ідеальний характер міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів.

Функція засобу обігу, її суть, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції. Функція засобу платежу, її суть, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання, еволюція.

Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання світових грошей як національних та колективних валют. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни їх вартості.

Роль грошей у системі суспільного відтворення. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні й соціальні процеси. Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси та виробничу активність економічних суб'єктів. Вплив зміни кількості грошей на макро- та мікроекономічні процеси. Гроші як інструмент регулювання економіки. Зміна впливу кількісних параметрів грошей на економіку на коротко- та довгострокових інтервалах. Роль грошей у розвитку міжнародних

інтеграційних процесів. Еволюція ролі грошей в економіці України.

Тема12. ГРОШОВИЙ ОБОРОТ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

Поняття грошового обороту як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Сукупний грошовий оборот і оборот грошей у межах індивідуального капіталу. Основні суб'єкти грошового обороту: фірми, сімейні господарства, державні структури, фінансові посередники. Основні ринки, що взаємопов'язуються грошовим оборотом. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту.

Економічна основа та загальна схема сукупного грошового обороту. Структура сукупного грошового обороту. Грошовий обіг. Фіскально - бюджетний оборот. Кредитний оборот. Фінансовий оборот.

Основні сфери грошового обороту. Безготівковий грошовий оборот. Готівковий грошовий оборот. Співвідношення між безготівковим і готівковим грошовим оборотом та подальша його тенденція. Канали надходження грошей та їх вилучення з грошового обороту.

Грошові потоки та критерії їх класифікації. Модель сукупного грошового обороту. Характеристика основних видів грошових потоків. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків. Структура грошових потоків. Грошові потоки припливу та грошові потоки відпливу. Механізм балансування грошових потоків.

Грошова маса та основні форми її існування. Агрегатний метод класифікації функціональних форм грошей. Характеристика грошових агрегатів. Грошова база. Особливості побудови показників грошової маси в Україні.

Закони грошового обігу. Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей. Основні шляхи та показники інтенсифікації руху грошей у сфері обігу та платежів. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошовий мультиплікатор. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий оборот: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика.

Тема 13. ГРОШОВИЙ РИНОК

Гроші як об'єкт купівлі - продажу. Суть грошового ринку. Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак - попиту, пропозиції, ціни.

Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування.

Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей (монетарний ринок). Ринок капіталів. Суб'єкти грошового ринку. Банки і небанківські фінансово - кредитні структури - суб'єкти грошового ринку.

Попит на гроші. Теоретичні моделі попиту на гроші. Основні мотиви (джерела) сукупного попиту на гроші: попит на гроші для трансакцій і попит на гроші як на активи. Чинники, що визначають параметри попиту на гроші. Номінальний та реальний попит на гроші.

Пропозиція грошей. Загальні теоретичні положення пропозиції грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Грошова база. Банківські резерви. Грошовий мультиплікатор. Роль кредитної системи у формуванні пропозиції грошей. Банкнота та депозитна емісія.

Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку. Рівноважна процентна ставка.

Тема 14. ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Поняття грошової системи. Основні принципи організації та моделі побудов грошових систем. Призначення та місце грошової системи в економічній системі країни.

Вплив національних та історичних традицій на зміст елементів грошової системи.

Елементи грошової системи та їх характеристика. Національно - державна обумовленість і призначення грошової системи.

Склад грошової системи. Система безготівкових розрахунків. Система готівкового обігу. Валютна система.

Основні типи грошових систем, їх еволюція. Саморегульовані грошові системи та їх історичні форми. Біметалізм (система паралельних валют, система подвійної валюти, система «кульгаючої» валюти). Монометалізм (золотомонетний стандарт, золотозлитковий стандарт, золото девізний стандарт). Регульовані грошові системи. Система паперово - грошового обігу. Система природного (кредитного) обігу. Неринкові та ринкові грошові системи. Відкриті й закриті грошові системи.

Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Методи та інструменти регулювання грошової системи.

Становлення й розвиток грошової системи України. Необхідність створення грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні:

запровадження тимчасової валюти, паралельний обіг купону - карбованця та рубля, процес стабілізації тимчасової валюти. Випуск постійної валюти - гривні.

Загальна характеристика грошових систем зарубіжних країн. Грошова система СС.

Тема 15. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Суть інфляції. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість і життєвий рівень. Теоретичні концепції інфляції: теорія «інфляції попиту», теорія «інфляції пропозиції», монетаристська теорія, теорія інфляції як багатофакторного процесу. Інфляція та дефляція.

Основні форми інфляції: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита інфляція. Класичні, монетарні та загальноекономічні чинники інфляції. Інфляція попиту. Фіскальна інфляція. Інфляція витрат. Імпортна інфляція.

Основні показники вимірювання інфляції. Методи регулювання інфляції. Дефляційна політика (регулювання попиту). Політика доходів. Соціально - економічні наслідки інфляції. Інфляція в системі державного регулювання грошової сфери.

Особливості інфляційного процесу в Україні. Грошові реформи: поняття та цілі. Стабілізація грошей як основна ціль реформи. Грошові реформи як радикальні заходи негативних соціально - економічних наслідків інфляції. Класифікація грошових реформ. Становлення нової грошової системи. Часткова зміна грошової системи. Проведення спеціальних стабілізаційних заходів. Основні методи стабілізації валют: дефляція, деномінація, нуліфікація, девальвація, ревальвація.

Основні моделі грошових реформ. Грошові реформи формального типу. Грошові реформи конфіскаційного типу. Реформи паралельного (консервативного) типу.

Особливості здійснення грошових реформ в окремих країнах. Характеристика основних грошових реформ, здійснених в Україні.

Тема 16. ВАЛЮТНІ ВІДНОСИНИ ТА ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Суть і види валютних відносин. Поняття валюти. Призначення та сфера використання валюти. Види валюти: національна, іноземна, колективна.

Валютний ринок: суть та основи функціонування. Валютні операції. Види валютних операцій. Біржова та позабіржова торгівля валютою. Валютні ризики і методи валютного страхування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Роль банків на валютному ринку. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.

Котирування валют. Валютний курс, його функції. Суть, основи формування та види валютного курсу. Поняття, значення і механізм забезпечення конвертованості валюти. Порядок визначення валютних курсів.

Валютне регулювання: суть і необхідність. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція.

Регламентация статусу валюти та порядок здійснення операцій з нею (правила купівлі - продажу, везу - вивозу, використання валютної виручки, здійснення валютних платежів, нагромадження золотовалютних запасів тощо). Платіжний баланс у механізмі валютного регулювання. Золотовалютні запаси в системі валютного регулювання. Режим валютного курсу в Україні.

Валютні системи: поняття, структура, призначення. Види валютних систем: національні, регіональні, світові. Основні елементи національної валютної системи. Розвиток валютної системи України.

Еволюція світової валютної системи. Характеристика сучасної світової валютної системи та роль МВФ в її функціонуванні. Баланси міжнародних розрахунків та їх основні види. Розрахунковий баланс. Баланс міжнародної заборгованості. Платіжний баланс, його загальна характеристика та структура. Методи регулювання платіжного балансу. Європейська валютна система. Проблеми формування валютної системи країн СНД.

Тема 17. КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ І СУЧАСНИЙ МОНЕТАРИЗМ КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ І СУЧАСНИЙ МОНЕТАРИЗМ

Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати. Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії.

Номіналістичне трактування суті грошей послідовниками кількісної теорії. Відмінності у поглядах на гроші послідовників кількісної теорії грошей і трудової теорії вартості.

Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Трансакційний варіант Фішера. «Кембриджська версія» кількісної теорії. Вклад Д. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей. Зміна акцентів в оцінці ролі держави в економічному регулюванні механізмів впливу на економіку. «Передаточний механізм» у трактовці Кейнса. Неминучість інфляційних наслідків реалізації кейнсіанських концепцій. Сучасний монетаризм як альтернативний напрям кількісної теорії. Відмінності монетаристських трактовок ролі держав у регулюванні економіки.

Грошово - кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій.

Модуль 3. Роль і місце кредиту в соціально - економічному просторі.

Тема 18. КРЕДИТ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Загальні передумови формування кредитних відносин. Еволюція кредитних відносин. Методи перерозподілу коштів у процесі відтворення. Теорії кредиту. Основні положення капіталотворчої теорії кредиту.

Необхідність та суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі.

Кредит як форма суспільних відносин. Основні функції кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин.

Ознаки кредиту в ринковій економіці. Позичковий капітал та кредит. Позичковий капітал як форма грошового капіталу. Основні ознаки позичкового капіталу. Ринок позичкових капіталів.

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, недоліки кожної з форм. Види кредиту. Характеристика окремих* видів кредиту: комерційного, споживчого, державного, міжнародного, Занківського.

Банківський кредит. Класифікація банківських кредитів. Принципи та методи банківського кредитування. Механізм банківського кредитування. Форми забезпечення та страхування банківських кредитів. Характеристика окремих видів банківського кредиту.

Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушень. Кредитні відносини та інфляція. Процент за кредит. Суть процента, види, економічні методи руху та фактори зміни ставки процента. Процентний ризик. Процент в умовах інфляції.

Специфіка становлення кредитних відносин в окремих країнах. Кредитні відносини ЄС. Історичний розвиток кредитних відносин в Україні. Проблеми реалізації функцій кредиту в сучасних умовах розвитку України.

Тема 19. КРЕДИТНІ СИСТЕМИ

Поняття кредитної системи. Об'єктивні економічні умови формування кредитної системи. Основні етапи розвитку кредитної системи. Принципи побудови кредитної системи. Роль та місце кредитної системи в сучасному економічному просторі.

Основні типи кредитних систем. Структура кредитної системи. Загальна характеристика основних структурних елементів кредитної системи.

Банківська система. Функції банківської системи. Основи організації банківської системи (принципи побудови, цілі, механізм функціонування). Емісійні банки.

Парабанківська система. Небанківські фінансово - кредитні установи (спеціалізовані кредитно - фінансові інститути), їх відмінності від банків, економічне призначення, види, функції, роль. Поштово - ощадна система. Інфраструктура кредитної системи.

Стійкість кредитної системи. Поняття та значення стійкості кредитної системи. Механізм забезпечення стійкості кредитної системи.

Специфіка функціонування кредитних систем окремих країн. Кредитна система ЄС. Становлення й розвиток кредитної системи України.

Тема 20. ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК ТА ЙОГО РОЛЬ В ЕКОНОМІЦІ

Центральний банк - орган державного грошово - кредитного регулювання економіки.

Історичні аспекти організації центральних банків. Сучасні організаційно - правові форми центральних банків. Незалежність центральних банків. Особливості взаємовідносин центральних банків з виконавчою владою. Особливості функціонування ЦБ.

Функції центрального банку. Емісія готівки та організація грошового обігу. Функція банку банків. Функція банку уряду. Реалізація грошово - кредитної політики.

Грошово - кредитна політика центрального банку: суть, стратегічні цілі, проміжні й тактичні завдання, інструменти грошово - кредитного регулювання. Основні типи грошово - кредитної політики: рестрикцій на та експансіоністська. Загальні методи реалізації грошово - кредитної політики. Політика облікової ставки. Операції на відкритому ринку. Політика обов'язкових резервів. Політика рефінансування. Селективні способи реалізації грошово - кредитної політики. Фіскально - бюджетна та грошово - кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки. «Сеньйораж» і монетизація бюджетного дефіциту.

Національний банк України: його завдання, функції та історія розвитку. Організаційна і функціональна структура НБУ. Повноваження Правління НБУ. Основні напрями діяльності НБУ. Грошово - кредитна політика НБУ. Банківський нагляд. Формування інформаційної системи. Пасивні та активні операції НБУ.

Тема 21. КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ ЯК ОСНОВНА ЛАНКА КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ

Суть і призначення комерційних банків у сучасному економічному просторі. Класифікація комерційних банків.

Організаційна та функціональна структура комерційного банку. Збори акціонерів (учасників) банку. Рада банку. Правління банку. Ревізійна комісія банку. Структурні підрозділи банку. Основні показники діяльності комерційних банків.

Загальна характеристика банківських операцій.

Пасивні банківські операції. Банківські ресурси та їхня структура. Власний капітал банку та його основні функції. Статутний капітал. Резервний капітал. Нерозподілений прибуток.

Залучені кошти. Депозити та їх основні види. Депозити до запитання. Строкові депозити. Ощадні депозити. Недепозитні джерела залучення коштів.

Активні операції комерційних банків. Основні види активів. Кредитні операції, їх сутність і призначення. Інвестиційні операції та їх види. Інвестиційний портфель та інвестиційна політика комерційного банку.

Суть комісійно - посередницьких банківських операцій. Розрахункові операції. Касові операції. Валютні операції. Консультаційні та інші послуги.

Особливості регулювання банківської діяльності в сучасних умовах.

Тема 22. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО - КРЕДИТНІ УСТАНОВИ ТА ФОРМИ ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВА З УКРАЇНОЮ

Утворення МВФ, його функції та програми співробітництва з Україною. Організації, що входять до Групи Світового банку, їх співпраця з Україною. Регіональні міжнародні кредитно - фінансові інститути та їх функції.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		Л.	П.	Лаб.	Інд.	С.р.		Л.	П.	Лаб.	Інд.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Сутність та функції фінансів, структура фінансової системи та розвиток фінансових відносин в контексті сучасних умов.												
Тема 1. Сутність та функції фінансів.	4	2	X	X	X	2	4	2	X	X	X	2

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм.	4	2	X	X	X	2	6	2	2	X	X	2
Тема3. Податкова система держави.	6	2	2	X	X	2	4	X	2	X	X	2
Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави.	4	2	X	X	X	2	2	X	X	X	X	2
Тема 5. Державні доходи і видатки.	4	2	X	X	X	2	2	X	X	X	X	2
Тема 6. Державний кредит.	2	X	X	X	X	2	2	X	X	X	X	2
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання	6	2	X	X	X	4	2	X	X	X	X	2
Тема 8. Фінанси населення.	4	x	2	x	x	2	4	x	x	x	x	4
Тема 9. Фінансовий ринок.	6	x	2	x	x	4	6	x	x	x	x	6
Тема 10. Міжнародні фінанси.	4	x	x	x	x	4	8	2	x	x	x	6
Всього за модуль	40	12	6	x	X	22	38	4	4			30
Модуль 2. Теоретичні основи виникнення грошей, грошовий обіг та модель грошового ринку.												
Тема 11. Сутність та функції грошей.	2	x	x	x	x	2	2	x	x	x	x	2

Тема 12. Грошовий оборот і грошові потоки.	4	X	2	X	X	2	8	X	2	X	X	6
Тема 13. Грошовий ринок.	6	2	2	X	X	2	6	X	X	X	X	6
Тема 14. Грошові системи.	6	2	2	X	X	2	X	X	X	X	X	
Тема 15. Інфляція та грошові реформи.	4	X	2	X	X	2	6	X	X	X	X	6
Тема 16. Валютні відносини та валютні системи.	4	X	2	X	X	2	8	X	2	X	X	6

Тема 17. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.	2	X	X	X	X	2	4	X	X	X	X	4
Всього за модуль	28	4	10	X	X	14	20	X	X	X	X	20
Модуль 3. Роль і місце кредиту в соціально - економічному просторі.												
Тема 18. Кредит у ринковій економіці.	6	2	2	X	X	2	6	2	X	X	X	4
Тема 19. Кредитні системи.	4	X	2	X	X	2	4	X	X	X	X	4
Тема 20. Центральний банк та його роль в економіці.	4	2	2	X	X	X	6	X	X	X	X	6

Тема 21. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи.	4	X	2	X	X	X	8	X	X	X	X	8
Тема 22. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО - КРЕДИТНІ УСТАНОВИ ТА ФОРМИ ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВА З УКРАЇНОЮ	4	X	2	X	X	2	6	X	X	X	X	6
Всього за модуль	22	4	10	X	X	6	30	2	X	X	X	28
Всього годин	90	20	24	X	X	46	90	8	4	X	X	78

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість, год	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Сутність та функції фінансів, структура фінансової системи та розвиток фінансових відносин в контексті сучасних умов			
1.	Т 1. Сутність та функції фінансів. 1. Сутність фінансів, їх ознаки. 2. Види і характеристика фінансових відносин. 2. Функції фінансів, їх характеристика. 3. Роль фінансів у суспільстві.	-	-
2.	Т 2. Фінансова система та фінансовий механізм. 1. Поняття фінансової системи, ознаки її побудови. 2. Структурна побудова фінансової системи. 3. Принципи побудови фінансової системи. 4. Поняття та склад фінансового механізму.	-	2
3.	Т 3. Податкова система держави. 1. Податкові платежі та їх функції. 2. Принципи побудови системи оподаткування. 3. Система оподаткування.	2	2
4.	Т 4. Бюджет і бюджетна система держави. 1. Призначення та роль державного бюджету. 2. Бюджетна система та бюджетний устрій. 3. Принципи бюджетної системи України. 4. Бюджетна класифікація.	-	-
5.	Т 5. Державні доходи та видатки. 1. Економічна сутність державних доходів. 2. Централізовані державні доходи. 3. Доходи державного бюджету. 4. Сутність, характеристика та склад державних видатків.	-	-
6.	Т 6. Державний кредит. 1. Економічна сутність державного кредиту. 2. Форми державного кредиту. 3. Державний борг. 4. Зовнішній державний борг.	-	-
7.	Т7. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій. 1. Сутність та функції фінансів підприємства 2. Грошові форми та фінансові ресурси підприємства. 3. Фінанси неприбуткових організацій.	-	-
8.	Т8. Фінанси населення. 1. Сутність фінансів населення . 2. Фінансові ресурси населення. 3. Порядок використання доходів населення. 4. Фінансовий портфель громадянина.	2	-
9.	Т9. Фінансовий ринок. 1. Фінансовий ринок як економічна категорія. 2. Учасники фондового ринку. 3. Види цінних паперів. 4. Фондова біржа.	2	-
Модуль 2. Теоретичні основи виникнення грошей, грошовий обіг та модель грошового ринку.			
10.	Т 10. Міжнародні фінанси. 1. Міжнародний фінансовий ринок. 2. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 3. Формування та використання валютних запасів.	-	-

	4. Зведений платіжний баланс.		
11.	Т 11. Сутність і функції грошей. 1. Походження грошей. Держави у творенні грошей. 2. Концепції грошей. 3. Функції грошей. 4. Форми грошей та їх еволюції. 5. Класифікації грошей.	-	-
12.	Т 12. Грошовий оборот і грошові потоки. 1. Зміст грошового обігу та його форми. 2. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база. 3. Швидкість обігу грошей. 4. Закон грошового обігу. 5. Прогнозування готівкового обігу. 6. Безготівковий грошовий обіг: класифікація та принципи безготівкового грошового обігу; види рахунків та порядок їх відкриття; основні форми розрахунків в безкоштовному грошовому обігу.	2	=
13.	Т 13. Грошовий ринок. 1. Сутність та особливості функціонування грошового ринку. 2. Структура грошового ринку. 3. Пропозиції грошей. 4. Попит на гроші.	2	-
14.	Т 14. Грошові системи. 1. Сутність та призначення грошової системи. 2. Типи грошових систем та їх еволюція. 3. Становлення і розвиток грошової системи України. 4. Методи прямого державного регулювання грошового обороту.	2	-
15.	Т 15. Інфляція та грошові реформи. 1. Сутність інфляції та форми її прояву. 2. Типи інфляції. 3. Методи стабілізації грошових систем. 4. Сутність та види грошових реформ	2	-
16.	Т 16. Валютні відносини та валютні системи. 1. Суть і види валютних відносин. 2. Види валюти. 3. Котирування валют. 4. Валютне регулювання. 5. Валютні системи.	2	-
17.	Т 17. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм. 1. Класична кількісна теорія грошей та її основний постулати. 2. Номіналістичне трактування суті грошей. 3. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей.	-	-
Модуль 3. Роль і місце кредиту в соціально - економічному просторі.			
18	Т 18. Кредит у ринковій економіці 1. Сутність та функції кредиту. 2. Види та форми кредиту.	2	-
19	Т 19. Кредитні системи. 1. Поняття кредитної системи та її структура. 2. Інфраструктура кредитної системи. 3. Банківська система: сутність, принципи та особливості побудови банківської системи в Україні. Спеціалізовані небанківські фінансово-кредитні установи.	2	-
20	Т 20. Центральний банк та його роль в економіці. 1. Центральний банк, його призначення та функції. 2. Грошово-кредитна політика, її суть та цілі. 3. Організація грошового обігу НБУ.	2	-
21	Т 21. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи.	2	-

	1. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків. 2. Операції комерційних банків, їх класифікація та загальна характеристика. 3. Особливості становлення і розвиток банків в Україні.		
22	Т 22. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною 1. Утворення МВФ, його діяльність в Україні. 2. Роль організації Світового банку у валютному регулюванні. 3. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інститути.	2	-
Всього годин		24	4

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість, год	
		Денна	Заочна
Модуль 1. Сутність та функції фінансів, структура фінансової системи та розвиток фінансових відносин в контексті сучасних умов.			
1.	Т1. Сутність та функції фінансів <i>Питання до теми</i> 1. Сутність і джерела формування фінансових ресурсів. 2. Нормативно-правове регулювання фінансових відносин. <i>Література:</i> [1, с 25-27], [3, с 14-18], [6, с 8-8], [9, с 65-69], [12, с 50- 60], [26, с 123-125], [44, с 34-36]. Написати біографічну довідку на одного із фінансистів- класиків, з коротким оглядом їх вчення і вкладу в фінансову науку. (У. Петті, А. Сміт, Д. Рікардо, К. Маркс, Д. М. Кейнс, Р. Мальтус, тощо)	2	2
2.	Т2. Фінансова система та фінансовий механізм 1. Особливості фінансової системи України. 2. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом і фінансовою політикою <i>Література:</i> [1, с 25-27], [3, с 12-14], [6, с 15-22], [9, с 65-69], [12, с 50-69], [26, с 123-125], [42, с 76-83] Підготувати повідомлення (короткий реферат) про світову систему однієї із країн світу (США, Росія, Японія, Китай та ін.)	2	2
3.	Т3. Податкова система держави. 1. Податкові системи зарубіжних країн 2. Податковий кодекс, його підготовка та запровадження. <i>Література:</i> [12с 40-45], [27, с 60-63], [41, с 72-83], [42, с 97-101], [44, с 34-38] 2. Підготувати реферати на тему: 1. Апарат податкової служби, її роль і функції. 2. Сучасні податкові системи зарубіжних країн. 3. Податкова система У країни. 4. Облік платників податків.	2	2
4.	Т4. Бюджет і бюджетна система держави 1. Бюджетне планування та бюджетне прогнозування. <i>Література:</i> [2, с 23-27], [25, с 189-195], [27, с 135-142] 2. Підготувати повідомлення на тему: 2. Проблеми формування державного бюджету в умовах економічної кряизи. 1) Бюджетний устрій та бюджетне планування. 2) Призначення державного бюджету.	2	2
5.	Т5. Державні доходи та видатки 1. Сутність і принципи кошторисного фінансування. 2. Сутність і роль державних Цільових фондів на сучасному етапі. <i>Література:</i> [2, с 21-23], [11, с 30-32], [12, с 22-27], [13,с 46-49], [27, с 66-69], [28, с 52-54], [44, с 230-238] Підготувати повідомлення на тему: 1. Державний бюджет і його фонди. 2. Бюджетна система.	2	2

	3. Місцеві бюджети.		
6.	Т6. Державний кредит 1. Управління державним боргом. 2. Наслідки державного боргу для економіки України. <i>Література:</i> [2, с 143-148], [6, с 200-212], [11, с 231-236], [20, с 199-205], [26, с 132-135], [27, с 38-43] Підготувати повідомлення на тему: 1. Функції державного кредиту. 2. Джерела погашення державних позик. 3. Державний борг та його види.	2	2
7.	Т7. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій <i>Література:</i> [3, с 111-118], [12, с 45-49], [25, с 230-237], [26, с 45-52] Питання, які студенти повинні опрацювати самостійно: 1. Проблеми формування фінансових ресурсів, суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій.	4	2
8.	Т8. Фінанси населення 1. Складові інвестиційного портфеля. <i>Література:</i> [23, с 122-129], [24, с 45-49], [25, с 230-237], [26, с 45-52] Підготувати повідомлення на тему: 1. Структура доходів населення в сучасних умовах. 2. Структура витрат населення в сучасних умовах. 3. Фінанси населення та їх соціальне спрямування.	2	4
9.	Т9. Фінансовий ринок 1. Проблеми розвитку фінансового ринку в Україні. <i>Література:</i> [13, с 88-93], [26, с 48-55], [27, с 54-62], [36, с 28-24], [41, с 11-12] Підготувати реферати на тему: 1. Державне регулювання фондового ринку. 2. Дилерська діяльність на фондовому ринку. 3. Діяльність брокерів та андерайтерів. 4. Консалтингові послуги та консалтингові фірми. 5. Фондова біржа	4	6
10.	Т10. Міжнародні фінанси 1. Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. <i>Література:</i> [20, с 33-38], [26, с 45-47], [27, с 52], [36, с 45-50], [44, с 25-29] Підготувати реферати на тему: 1. Міжнародні фінансові операції. 2. Міжнародні фінансові інституції. 3. Історія створення та сучасні реалії діяльності ООН. 4. Світова організація торгівлі та інтеграція до неї України.	4	6
Модуль 2. Теоретичні основи виникнення грошей, грошовий обіг та модель грошового ринку			
11.	Т11. Сутність і функції грошей 1. Теорії походження грошей. <i>Література:</i> [3, с 12-15], [4, с 7-19], [13, с 187-190], [20, с 243-149], [26, с 213-214], [34, с 269-274], [35, с 293-297] Підготувати реферати на тему: 1. Економічний процес виникнення грошей та їх суть. 2. Процеси розвитку форм грошей. 3. Вартість грошей в минулому і сучасному паперово-кредитному обігу. 4. Функції форм грошей як засобу обігу платежу. 5. Гроші як засіб нагромадження. 6. Особливості функції міри вартості в сучасних умовах. 7. Функції грошей у перехідній економіці України.	2	2
12.	Т 12. Грошовий оборот і грошові потоки 1. Проблема монетаризації ВВП. <i>Література:</i> [3, с 32-35], [4, с 7-19], [13, с 134-145], [20, с 143-149], [26, с 213-214], [34, с 269-274], [35, с 293-297] Підготувати реферати на тему: 1. Грошовий оборот в Україні. 2. Грошовий ринок в Україні, його суть і структура. 3. закон кількості грошей, необхідних для обороту.	2	4

	4. Механізм балансування грошових потоків. 5. Стабілізація грошової одиниці в Україні. 6. Особливості побудови показників грошової маси в Україні. 7. Теоретичні моделі попиту на гроші. 8. Загальні теоретичні положення пропозиції грошей. 9. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги. 10. Грошова маса і грошові агрегати. Грошова база.		
13.	Т 13. Грошовий ринок 1. Перспективи розвитку грошового ринку в Україні. <i>Література:</i> [3, 17-19], [4, с 22-26], [13, с 156-160], [20, с 243-249], [26, с 213-214], [34, с 269-274], [35, с 243-252] Підготувати реферати на тему: 1. Особливості формування попиту на гроші в Україні. 2. Фінансове посередництво на грошовому ринку в Україні. 3. Проблеми та перспективи розвитку ринку цінних паперів в Україні. 4. Дослідження мотивів накопичення грошей монетаристами і кейнсіанцями. 5. Пропозиція грошей і тонізація економіки. 6. Проблеми монетизації економіки України. 7. Механізм балансування попиту і пропозиції.	2	2
14.	Т 14. Грошові системи 1. Загальна характеристика грошових систем зарубіжних країн. <i>Література:</i> [3, с 17-19], [4, с 22-26], [13, с 156-160], [20, с 240- 242], [26, с 224-231], [34, с 259-264], [35, с 293-252] Підготувати реферати на тему: 1. Грошова система України. 2. Етапи творення грошової системи. 3. Механізм функціонування паперово-кредитної системи України. 4. Національний банк в сучасній структурі грошової системи. 5. Грошова система монометалевого обігу грошей. 6. Грошова система ринкового типу і механізм її функціонування. 7. Грошова система відкритого типу.	2	2
15.	Т15. Інфляція та грошові реформи 1. Особливості проведення грошових реформ в окремих країнах. 2. Характеристика основних грошових реформ, здійснених в Україні. <i>Література:</i> [3, с 12-15], [4, с 7-19], [13, с 187-190], [20, с 243-249], [26, с 213-214], [34, с 269-274], [35, с 293-297] Підготувати реферати на тему: 1. Сутність, закономірності розвитку та причини інфляції. 2. Економічні та соціальні наслідки інфляції. 3. Методи регулювання інфляції. 4. Особливості інфляційного процесу в Україні. 5. Надбання світового досвіду антиінфляційної політики. 6. Механізми імпортованої в Україну інфляції. 7. Грошові реформи, їх суть і класифікація видів. 8. Світовий досвід проведення грошових реформ. 9. Створення і розвиток грошових систем в Україні. 10. Особливості проведення грошової реформи в Україні. 11. Методи регулювання грошового обігу в Україні	2	2
16.	Т 16. Валютні відносини та валютні системи 1. Розвиток валютної системи в Україні. 2. Проблеми формування валютної системи країн СНД. Література: [14, с 84-89], [29, с 21-24], [33, с 25-28], [36, с 61-68]	2	4
17.	Т 17. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм 1. Грошово-кредитна політика У країни у світлі сучасних монетаристських теорій. <i>Література:</i> [20, с 57-62], [36, с 43-47], [38,с 49-52], [40, с 129-132] Підготувати реферати на тему: 1. Основоположні засади кількісної теорії грошей. 2. Неокласичний транзакційний варіант кількісної теорії грошей. 3. Провідні елементи кембриджської версії кількісної теорії грошей.	-	4

	4. Вклад Кейнса і його послідовників у розробку кількісної теорії грошей. 5. Сучасний монетаризм, його провідні напрямки та тенденції розвитку. 6. Сучасна монетарна політика в Україні. 7. Грошово-кредитна політика як стабілізатор економіки та грошей. 8. Купівельна сила грошей. 9. Основні засади сучасної грошово-кредитної політики України. 10. Кон'юктурна теорія М. І. Туган-Барановського і сучасність.		
Модуль 3. Роль і місце кредиту в соціально - економічному просторі.			
18.	Т 18. Кредит у ринковій економіці 1. Економічні межі кредиту. 2. Історичний розвиток кредитних відносин в Україні. <i>Література:</i> [2, с 45-57], [4, с 99-102], [5, с 24], [10, с 63-69], [20, с 124-130], [26, с 245-251], [27, с 102-107] Підготувати реферати на тему: Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. 2. Позичковий капітал, його суть і джерела формування. 3. Економічні межі кредиту. 4. Механізми забезпечення поворотності кредиту. 5. Комерційний кредит і механізм його функціонування. 6. Принципи банківського кредитування. 7. Роль кредиту в розвитку економіки країни. 8. Механізм іпотечного кредиту. 9. Лізинговий кредит. 10. Механізм укладання Факторингових угод. 11. Роль кредиту в становленні ринкової економіки в Україні. 12. Позичковий процент та фактори його диференціювання.	2	4
19.	Т19. Кредитні системи 1. Стійкість кредитної системи. 2. Специфіка функціонування кредитних систем окремих країн. <i>Література:</i> [2, с 47-59], [4, с 105-110], [5, с 24-42], [10, с 63-69], [20, с 124-130], [26, с 245-251], [27, 102-107] Підготувати реферати на тему: 1. Фінансові посередники. 2. Позабіржовий ринок цінних паперів. 3. Кредитні спілки. 4. Специфіка ломбардних позичкових операцій. 5. Статус та функції страхових компаній. 6. Механізми функціонування пенсійного фонду України. 7. Інвестиційні фонди. 8. Фінансові компанії. 9. Характерні риси і функції міжбанківських об'єднань. 10. Проблеми розвитку небанківських фінансово-кредитних установ в Україні. 11. Форми діяльності небанківських фінансово-кредитних установ.	2	4
20.	Т 20. Центральний банк та його роль в економіці 1. Національний банк України та перспективи його розвитку. <i>Література:</i> [2, с 35-38], [20, с 94-105], [26, с 115-119], [27, с 25- 38], [36, с 14-15], [40, с 23-33], [55, с 68-69] Підготувати реферати на тему: 1. Центральний банк його функції та роль. 2. Грошово-кредитна політика НБУ держави. 3. Комерційні банки України. 4. Сучасні параметри монетарної політики України.	2	6
21.	Т 21. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи 1. Особливості регулювання банківської діяльності в сучасних умовах. <i>Література:</i> [2, с 45-48], [20, с 92-94], [26, с 135-139], [27, с 58], [36, с 14-15], [40, с 58-63], [45, с 43-54] Підготувати реферати на тему: 1. Активні операції комерційних банків. 2. Створення системи банківських резервів. 3. Комерційні банки України.	2	8

	4. Сучасні параметри монетарної політики України		
22.	Т 22. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною 1. <i>Співробітництво України з міжнародними фінансово-кредитними установами.</i> 2. <i>Місце України в інтеграційних процесах в контексті сучасних умов.</i> <i>Література:</i> [20, с 58-61], [36, с 91-102], [43, с 150-169].	2	6
Всього годин		46	78

Самостійна робота здобувачів охоплює завдання різних типів та рівнів складності, а саме:

- роботу над конспектами лекцій, планами практичних занять;
- вивчення навчального матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, роботу з нормативно-правовими актами;
- роботу з каталогами бібліотек з метою отримання необхідної інформації;
- опрацювання матеріалу за першоджерелами — науковими, спеціальними, науковими публікаціями в періодичних виданнях, інформаційно-довідковими літературними джерелами;
- конспектування самостійно вивченого матеріалу, підготовку доповідей, рефератів, написання курсової роботи;
- активну участь у практичних заняттях, колоквіумах;

Під час самостійного опрацювання тем та при підготовці до практичних занять важливе значення мають лекції. Вони дають здобувачам знання в обсязі, необхідному для подальшого самостійного поглибленого вивчення дисципліни, орієнтують у найраціональнішому напрямі щодо самостійного опрацювання кожної теми, роз'яснюють найскладніші поняття та положення. Під час лекції викладач посиляється на навчальні, наукові та спеціальні літературні джерела, а також на нормативно-правові акти. Ведення конспекту лекції дає студенту можливість уважно проаналізувати лекційний матеріал при подальшому поглибленому вивченні теми та підготовці до семінарських і практичних занять. Окремі питання, які розкриті в конспекті лекції в загальному вигляді, та ті, що винесені для самостійного вивчення, здобувач повинен опрацювати і засвоїти за рекомендованими підручниками, навчальними посібниками, законодавчо-нормативною та довідково-інформаційною літературою.

Під час роботи із джерелами здобувач повинен ознайомитися з їх змістом та відібрати необхідний для вивчення матеріал (розділи, підрозділи тощо). При самостійному вивченні матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, науковою та спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане, порівнюючи з прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, позначати незрозумілі положення з метою подальшого їх з'ясування на семінарському чи практичному занятті. Доцільно виписувати формулювання конкретних положень та визначень іншими авторами. Під час роботи з науковою та спеціальною літературою студент може знайти посилання на додаткові літературні джерела, не вказані у списку рекомендованої літератури навчально-методичного комплексу.

Використовувати додаткові джерела для самостійного поглибленого вивчення матеріалу дуже важливо, особливо під час підготовки доповідей та рефератів.

Маючи список літературних джерел, необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти в ньому каталожну картку з необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж здобувач поглиблено вивчає конкретну проблему, готує наукову доповідь, реферат чи курсову роботу і йому не вистачає матеріалу у списку рекомендованої літератури, не відомі реквізити рекомендованих літературних джерел, то необхідно звернутися до систематичного каталогу бібліотеки, у тому числі й до тематичного каталогу публікацій у періодичних виданнях.

У процесі самостійної роботи доцільно активно використовувати тестові та розрахункові завдання для самоконтролю здобутих знань. За результатами самостійного виконання теоретичних завдань визначається рівень засвоєння студентом основних термінів, принципів, показників, методологічних та методичних засад на яких базується дисципліна.

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Самостійна робота виконуються здобувачами за власним вибором. Вони є обов'язковими і належать до обов'язкових завдань.

Самостійна робота охоплює:

- а) підготовку і презентацію обов'язкового реферату (один протягом семестру),
- б) виступ з власне розробленою лекцією з проблемних питань (одну протягом семестру),
- в) підготовка презентації за визначеною темою.

Самостійна робота має містити основну частину:

- г) підготовку теоретичних питань (2-3 питання);
- д) складання кросворду (по теоретичних питаннях самостійної роботи), зі вказаними правильними відповідями (у тесті 4 варіанти відповідей, правильна лише одна);
- е) складання тестів (по теоретичних питаннях до самостійної роботи);
- є) термінологічний словник (за темою завдання, 15-20 слів);
- ж) список використаних джерел;
- з) додатки (при необхідності).

Робота має містити: *титольний аркуш; зміст; основну частину; список використаних джерел; додатки (при необхідності).*

ПІДГОТОВКА І ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕФЕРАТУ

1. Написання реферату дає можливість здобувачу навчитися самостійно вести пошук та опрацювання інформаційних джерел, систематизувати та узагальнювати матеріали, виявляти проблеми, дискусійні питання, проводити аналіз, вносити пропозиції, робити висновки. Представлення реферату на занятті дозволяє здобувачу сформулювати навички виступу перед аудиторією, аргументування і відстоювання власної точки зору, вміння відповідати на питання.

Етапи підготовки реферату:

2. Здобувач самостійно обирає тему реферату з визначеної проблематики, а також може запропонувати свою тему. Вибір теми реферату, а також термінів його представлення узгоджується з викладачем.

3. Первинне дослідження інформаційних джерел.

4. Самостійне розроблення плану реферату.

5. Отримання консультаційної допомоги викладача.

6. Безпосередня робота над написанням реферату.

7. Представлення реферату та його обговорення в групі.

Оформлення реферату:

Текст реферату має бути набраний на комп'ютері (шрифт 14, інтервал – 1,5, поля – по 2 см (з правої сторони – 1,5 см)). Загальний обсяг – не більше 8-10 сторінок. Текст роботи слід розміщувати на одній сторінці стандартного аркуша А4. Нумери сторінок проставляються у верхньому правому кутку або посередині сторінки зверху чи знизу. Титульний аркуш вважається першою сторінкою.

Літературні джерела здобувач підбирає самостійно. Роботу з літературою потрібно починати зі складання повного списку книг, статей, нормативних документів з обов'язковим посиланням на джерело. Для підготовки реферату рекомендується використовувати каталог періодичних видань, довідників і нормативних матеріалів. Найбільша кількість публікацій з фінансових питань міститься в журналах «Фінанси України», «Економіка України», «Фінансова тема», «Економічний часопис», а також у газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Бізнес», «Галицькі контракти» та ін. Законодавчі акти публікуються у «Відомостях Верховної Ради України», «Офіційному віснику України» та інших періодичних виданнях.

Зміст роботи треба викладати стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми. В кінці реферату оформляють список використаної літератури. Презентація реферату проходить на занятті, де розглядається дана тема. Доповідь за темі реферату не повинна перевищувати 10 хвилин.

Контроль якості підготовки здобувачем реферату відбувається під час його представлення та обговорення в аудиторії на занятті.

7.Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» використовуються наступні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

– словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-конференція);

– наочні – ілюстрація, демонстрація;

- практичні – розв’язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт;
- індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального;
- дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до конкретного;
- репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу;
- творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури;
- навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань;
- інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові та рольові ігри тощо;
- бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний.

Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle. Проведення даного виду навчання здійснюється в межах норм положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Матеріали дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» в освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням:

<https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=158>

У разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції у форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечуються за допомогою платформ Zoom, Google Meet, Moodle.

8.Методи контролю

Денна форма навчання

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю - 100.Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
2. Виконання самостійної роботи.

(1) При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; правильність написання тестового письмового контролю на практичному занятті.

Система оцінювання активності роботи:

- а) змістовні відповіді з питань семінарів
- 0-2 бали. б) письмовий тестовий контроль - 0-2 бали.

(2) При контролі виконання самостійної роботи оцінці підлягають: складання кросвордів та тематичних тестів, написання та презентація рефератів.

Система оцінювання самостійної роботи

- система оцінювання самостійної роботи з градацією 0,1 балів: в) складання кросворду - 0-1 бали.

г) складання тематичних тестів - 0-1 бали.

д) підготовка та презентація реферату - 0-7 балів.

Критеріями оцінки реферату є змістовність, структурованість, зрозумілість і лаконічність.

3. Система оцінювання виконання завдань модуля: 0-10 балів.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів. На модульний контроль виноситься 50 тестових питань. За 1 вірно вирішене тестове питання студент отримує 0,2 бала.

Проводячи роботу з підготовки до виконання модульних завдань, здобувач самостійно здійснює систематизацію вивченого матеріалу, а також інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до модуля.

Модульний контроль здійснюється у два етапи у вигляді письмової контрольної роботи (50 тестових завдань). Викладач, який проводить практичні заняття, формує тести. До модуля можуть включатися теми, які винесені для самостійного опрацювання. Тривалість одного модуля - 1 академічна година. Письмові роботи зберігаються на кафедрі до закінчення семестру.

Денна форма навчання

Поточний (модульний контроль)	100													
Кількість балів за ЗМ	44					32				24				
Змістові модулі	М 1				МК 1	М 2			МК 2	М 3				МК 3
Кількість балів за ЗМ і МК	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ ...	ЗМ 10	4	ЗМ11	ЗМ...	ЗМ 17	4	ЗМ18	ЗМ19	ЗМ	ЗМ22	4
	5	5	4	5		5	4	5		5	5	4	5	
-практичні заняття	3	3	3	3		3	3	3		3	3	3	3	
– виконання СРС	1	1	1	1		1	1	1		1	1	1	1	
-бали за додаткову роботу	1	1		1		1		1		1	1		1	

9.2. Заочна форма навчання

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю - 100. Об'єктами поточного

контролю знань студентів є:

1. Активність роботи на практичних заняттях;
2. Виконання самостійної роботи, яка проводиться у вигляді тестового контролю всистемі Moodle по питаннях винесених для самостійного опрацювання.

(3) При контролі роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях.

Система оцінювання активності роботи:

а) змістовні відповіді з питань семінарів - 0-6 балів - тема 4; 0-4 бали - тема 6, 8, 10. Система оцінювання виконання завдань модуля: 0-10 балів.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів.

На модульний контроль виносяться 50 тестових питань. За 1 вірно вирішене тестове питання здобувач отримує 0,2 бала.

Проводячи роботу з підготовки до виконання модульних завдань, студент самостійно здійснює систематизацію вивченого матеріалу, а також інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до модуля.

Модульний контроль здійснюється у два етапи у вигляді письмової контрольної роботи (50 тестових завдань). Викладач, який проводить практичні заняття, формує тести. До модуля можуть включатися теми, які винесені для самостійного опрацювання. Тривалість одного модуля - 1 академічна година. Письмові роботи зберігаються на кафедрі до закінчення семестру.

Поточний контроль за кожним змістовим модулем для заочної форми навчання здійснюється за допомогою тестового опитування, в основу якого покладено пройдений матеріал та охоплюються основні його поняття та категорії. За кожним опрацьованим модулем студент отримує 30 запитань із чотирма поданими відповідями, одна з яких є правильною. За кожен блок тестових вправ максимально можна отримати 5 балів.

Однією з форм самостійної роботи для здобувачів освіти заочної форми навчання є виконання контрольної роботи. Контрольна робота складається з 2 теоретичних питань і 1 ситуативного практичного завдання. Контрольна робота виконується здобувачем особисто та захищається окремо від самостійної

Заочна форма навчання

Поточний (модульний контроль)	100		
Кількість балів за ЗМ	34	32	24

Змістові модулі	М 1				МК 1	М 2				МК 2	М 3				МК 3
Кількість балів за ЗМ і МК	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ ...	ЗМ 10	6	ЗМ11	ЗМ...		ЗМ 17	6	ЗМ18	ЗМ19	ЗМ.. .	ЗМ22	6
	2	5	5	2		1	1		1		1	1	1		
-практичні заняття		3	3												
– виконання СРС	2	2	2	2		1	1		1		1	1	1		
-контрольна робота	25														
-бали за додаткову роботу	10														

**Критерії оцінювання знань здобувачів
при виконанні та захисті
контрольної роботи**

	1. Текст контрольної роботи	15 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	5
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	5
1.5	Правильність виконання практичного ситуаційного завдання. Обґрунтованість висновків. Правильно вказані нормативні документи	5
	2. Захист контрольної роботи	10 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	5
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано

82-89	B	зараховано
74-81	C	
64-73	D	зараховано
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з курсу «Фінанси, гроші та кредит» для студентів напряму підготовки 073 «Менеджмент» Бечко П.К., Колотуха С.М., Боровик П.М., Гузар Б.С., Гвоздєй Н.І. Умань, 2018. 146с.

2. Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» для здобувачів вищої освіти першого рівня спеціальності спеціальності: 073 «Менеджмент». Колотуха С.М., Мельник К.М., Пташник С.А. Умань.: ВПЦ «Візаві», 2023. — с.101

3. Інструктивно-методичні матеріали для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання спеціальності 073 - «Менеджмент» Колотуха С.М., Власюк С.А., Мельник К.М., Пташник С.А. –Умань. 2025 66с.

4. Інструктивно-методичні матеріали щодо виконання самостійних завдань з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання спеціальності
ей D3 «Менеджмент» та D7 «Торгівля» Колотуха С.М. Умань. 2025. -70с

12. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Аграрна реформа в Україні За ред. П.І. Гайдуцького. - К.: ННЦ ІАЕ, 2005 - 424 с.
2. Адамик Б.П. Національний банк і грошово-кредитна політика: навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 278 с.
3. Александрова М.М. Гроші. Фінанси. Кредит: навч.-метод, посіб. - [2-ге вид., перер. і допов.]. К.: ЦУЛ, 2002. - 336 с.
4. Алексійчук В. М. Гроші та кредит в системі відтворення АПК. К.: ІАУ, 1999. - 383с.
5. Артус М.М. Гроші та кредит: навч. посіб. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. - 162 с.
6. Базилевич В.Д. Державні фінанси. Навчальний посібник. К.: Атіка, 2008. - 368 с.
7. Бедринець М. Фінанси підприємств. К. Центр учбової літератури. 2021. 292с.
8. Габбард. Гроші, фінансова система та економіка: підручник К.: 2005. - 889 с.
9. Грищенко А.А Представницька теорія грошей Вісник НБУ. 2005. №7. - С. 9 - 34.
10. Гроші та кредит: підручник [М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.]. К.: КНЕУ, 2011. - 598 с.

11. Гроші та кредит: теорія і практика. Навч. посібник. 4-те вид. Реком. МОН України. Коваленко Д.І. 2023 390 с.
12. Гроші та кредит : навч. посібник / С. П. Стеценко, В. В. Титок, Н. В. Лисиця [та ін.] ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2024. - 227 с. - Бібліогр. : с.225 - 227.
13. Дзюблюк О.В. Гроші та кредит.-К.: Державний університет телекомунікацій. 2018. 342с.
14. Дзюблюк О. В. Сучасні аспекти електронних грошей в умовах цифровізації банківського бізнесу. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2020. №2. С. 76-93
15. Денисенко М.П. Гроші та кредит у банківській справі: [навч. посіб.] К.: Алеута, 2004. - 478 с.
16. Загородній А. Гроші. Валюта. Валютні цінності: термінологічний словник Л.: БаК, 2000. - 184 с.
17. Івасів Б.С. Гроші та кредит: підручник 2-ге вид., перероб. та доп. Тернопіль: Карт-бланш, 2005. - 528 с.
18. Карлін М. І., Проць Н. В. Фінанси зарубіжних країн: конспект лекцій для студентів заочної форми навчання за скороченою формою навчання. Луцьк: Вежа-друк, 2022. 103 с.
19. Коваленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика. Навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2019.- 578с.
20. Колодізев О.М. Гроші та кредит : підручник К.: Знання, 2010. - 615 с.
21. Колотуха С.М. Гроші та кредит: навч. посіб. К.: Знання, 2012. - 495 с.
22. Конспект лекцій з дисципліни «Гроші і кредит» (для здобувачів ОС «бакалавр» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Віталій ЛАВРУК, Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2023, 230 с.
23. Крикавський Є.В. Економіка і фінанси підприємств. Львівська політехніка. 2021. 696 с.
24. Людмила Акімова, Вікторія Клименко, Лариса Докієнко. Фінансовий ринок. К.: Центр навчальної літератури. 2024. 358с.
25. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. К. Центр навчальної літератури. 2019. 504 с.
26. Марусяк Н.Л. М Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
27. Михайловська І.М. Гроші та кредит: навч. посібник Львів: Новий Світ - 2000, 2006. - 432 с.
28. Мишкін Фредерік С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків К., 1998. - 963 с.
29. Романишин В.О. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навч. посібник К., 2005. - 480 с.
30. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: підручник К.: ЦУЛ, 2003. - 616 с.
31. Савін К. Платіжні картки як сучасний інструмент банківського маркетингу Банківська справа. 2000. № 1. - С. 40.
32. Савченко Г. Кредитування у формі овердрафт Банківська справа. 2000. № 5. - С. 56.
33. Скоропад І.С., Чубка О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. К: Кондор. 2023. 140с.
34. Скоморович І.Г. Історія грошей і банківництва: підруч. К.: Атака, 2004. - 340 с.
35. Слободянюк О. В. Фінанси, гроші, кредит : практикум для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» Одеса : НУ «Одеська

юридична академія», 2021. – 106 с

36. Ставерська Т. О. Фінанси підприємства: підручник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с.

37. Фінанси: навчальний посібник / П.К. Бечко, Л.Д. Тулуш, В.П. Бечко, П.М. Боровик Львів: «Новий Світ - 2000» 2011. - 345 с.

38. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Практикум. /Навчальний посібник. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 203 с.

39. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. / О.О. Непочатенко, С.М. Колотуха, С.А. Власюк, П.М. Боровик, П.К. Бечко, В.П. Бечко. Умань: Видавничо - поліграфічний центр «Візаві», 2014. - 470 с.

40. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.И Вівчар, О.М.Чубка. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

41. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 416 с.

42. Фінанси підприємств: підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.И Вівчар, О.М.Чубка. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. – 340 с

43. Фінанси підприємств: навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с

44. Фінанси підприємств: розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмою «Економіка і бізнес» спец. 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. В. Костюнік, С. О. Тульчинська, О. С. Солосіч. – Електрон. текст. дані (1 файл). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 51 с.

45. ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ: навчальний посібник / Політило М.П., Хома І.Б., Чубка О.М., Ярошевич Н.Б., Якимів А.І. Львів: «Новий Світ-2000». 2025. – 234 с.

46. Шульга О. А. Фінанси, гроші та кредит: курс лекцій Держ. ун-т інтелект. технологій і зв'язку. Київ : Компрінт, 2021. 137 с.

47. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с

48. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник Конрат, М.В.Ливдар- Львів: Видавництво “Простір-М”, 2018. -298с.

49. Ярошевич Н.Б. Фінанси, гроші та кредит. підручник. Львів : «Новий світ- 2024». 2024. 414с.

Допоміжна

1. Бюджетна система: підручник / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
2. Бечко П. К., Гузар Б. С., Колотуха С. М., Лиса Н. В., Пташник С. А. СУТНІСТЬ І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ВІТЧИЗНЯНОЇ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ
Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2024. Вип. 104. Ч. 2: Економічні науки. - с. 375-382.
3. Боровик П. М., Колотуха С. М., Удовенко І. О., Іванчук О. М., Шемякін М. В. Стабільність в оподаткуванні – передумова сталого розвитку геодезично-землевпорядного бізнесу Актуальні питання економічних наук, (10). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15249866>. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/419/426>.
4. Заблоцький М. Б. Валютний курс: виробничо-обмінні аспекти регулювання стабілізації Регіональна економіка. 2016. №1 (79). – с. 130-137.
5. Клименко О. В. Теоретичне узагальнення змісту грошового обігу Ефективна економіка. 2014. №1528 с. 38 – 52 .
6. Козоріз Г. Г. Соціальне страхування як елемент державної соціальної політики. Регіональна економіка 2016. №1 (79). – с. 70-77.
7. Колотуха С. М. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ AGRICULTURAL AND FOOD ECONOMICS – 2024: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 вересня 2024 р. Київ: НУБіП України, 2024. с. 35-36.
8. Колотуха С. М., Мельник К. М., Гузар Б. С. Удосконалення економічного механізму регулювання системи земельно-іпотечного кредитування /Збірник наукових праць. Уманського національного університету садівництва Ч. 2. Економічні науки. Випуск 97, Умань 2020 С. 53-64
9. Колотуха С. М. Фондовий ринок як об'єкт економічного і соціологічного дослідження.
The 8th International scientific and practical conference “Science and technology: challenges, prospects and innovations” (March 28-30, 2025) CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2025. 476-480 p.
10. Колотуха С., Гвоздей Н. Банківське кредитування як фактор економічної стабілізації аграрного сектору економіки. Банківська справа. №1-2. 2023. с. 83-94.
11. Непочатенко О., Колотуха С., Мельник К. Стратегія розвитку банківського кредитування аграрних підприємств Банківська справа, 2021, №1(153). - с. 37-49
12. Непочатенко О. А., Колотуха С. М., Трушевський О. О.
Сутність страхування та методичних підходів його реалізації за сучасних умов. International Scientific Journal “Internauka. Series “Economic Sciences”.
13. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-1-10641> Чайковський Я. Сучасний стан та перспективи розвитку банківського кредитування Банківська справа. 2005. №2. - С. 36-47.
14. Швайка М. А. Банківська система в Україні: шляхи реформування і підвищення ефективності К.: Парламентське видавництво, 2000.- 196 с.
15. Швець В. Каталог українських грошей від 1917 року Львів: ЗУІВЦНК, 2000. - 168 с.
16. Шпак М. Фінансовий лізинг в АПК і джерела його фінансування Агробізнес сьогодні. 2005. №15. - С. 30.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-портал URL: <http://www.rada.gov.ua>

2. Офіційне веб-представництво Президента України. URL: <http://www.prezident.gov.ua>
3. Урядовий портал України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Науково-технічна бібліотека Національного авіаційного університету URL: <http://www.lib.nau.edu.ua>
5. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень: офіційний сайт. URL: www.ibser.org.ua
6. Фінансовий портал. Банківські новини. Статистика банківського сектору України URL: <http://minfin.com.ua/>

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» або окремого її елемента відбувається відповідно до [Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті](https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x) (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

14. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної не доброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. Зміни в робочій програмі на 2025-2026 н.р.

Зміни, внесені до робочої програми на 2025-2026 н.р. охоплюють:
1 Внесення коригувань у розподіл балів, що їх отримують здобувачі під час вивчення дисципліни.

2 Уточнення кількості аудиторних годин, передбачених змінами, внесеними до навчального плану.

3 Оновлення списку рекомендованої літератури